

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ: ΣΕ ΑΠΕΙΛΗ ΤΑ ΑΜΦΙΒΙΑ ΚΑΙ ΕΡΠΕΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Το ένα πέμπτο των ερπετών της Ευρώπης και περίπου το ένα τέταρτο των αμφίβιων ζώων της απειλούνται με εξαφάνιση, σύμφωνα με νέες μελέτες που ανέθεσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εκπόνησε η Διεθνής Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης και των Φυσικών

Πόρων (IUCN).

Οι μελέτες, οι οποίες θα παρουσιαστούν στην **Παγκόσμια Ημέρα της Βιοποικιλότητας**, συνιστούν τους πρώτους ευρωπαϊκούς «κόκκινους καταλόγους» για τα αμφίβια και τα ερπετά και αποκαλύπτουν τις αντίστοιχες πληθυσμιακές τάσεις.

Περισσότερα από τα μισά του συνόλου των ευρωπαϊκών αμφιβίων (59 τοις εκατό) και 42 τοις εκατό των ερπετών ακολουθούν φθίνουσα πορεία, γεγονός που σημαίνει ότι τα αμφίβια και τα ερπετά κινδυνεύουν με εξαφάνιση ακόμη περισσότερο απ' ό,τι τα ευρωπαϊκά θηλαστικά και πτηνά.

Για το 23 τοις εκατό των αμφιβίων και το 21 τοις εκατό των ερπετών, η κατάσταση είναι τόσο σοβαρή ώστε έχουν εγγραφεί στον ευρωπαϊκό κόκκινο κατάλογο ως απειλούμενα με εξαφάνιση είδη. Το μεγαλύτερο μέρος της πίεσης στα φθίνοντα αυτά είδη προέρχεται από ανθρωπογενείς καταστροφές των φυσικών ενδιαιτημάτων τους, σε συνδυασμό με τις κλιματικές μεταβολές, τη ρύπανση και την παρουσία χωροκατακτητικών ειδών.

«Συμπίπτοντας με την Παγκόσμια Ημέρα της Βιοποικιλότητας, πρόκειται για μια όντως αφυπνιστική διαπίστωση,» δήλωσε ο Σταύρος Δήμας, αρμόδιος για το περιβάλλον Ευρωπαϊός Επίτροπος. «Παρά τη νομοθετική θωράκιση των ενδιαιτημάτων μας και των περισσότερων ειδών από αυτά που εμπλέκονται εν προκειμένω, περίπου το ένα τέταρτο των ευρωπαϊκών αμφιβίων απειλούνται τώρα με εξαφάνιση. Το γεγονός αυτό αντικατοπτρίζει την τεράστια πίεση που ασκούμε στην πανίδα και χλωρίδα της Ευρώπης και υπογραμμίζει την ανάγκη επανεξέτασης της σχέσης μας με τον φυσικό κόσμο. Καλώ λοιπόν τους πολίτες, τους πολιτικούς και τους επιχειρηματίες να προβληματιστούν με βάση το πρόσφατο μήνυμά μας από την Αθήνα και να ενσωματώσουν τα της βιοποικιλότητας στις αποφάσεις τους. Οι τάσεις αυτές δεν μπορούν να εξακολουθήσουν ως έχουν.»

Η Δρ. Helen Temple, συνυπεύθυνη για την εκπόνηση της μελέτης, δήλωσε: «η Νότια Ευρώπη είναι ιδιαίτερα πλούσια σε αμφίβια, πλην όμως οι κλιματικές μεταβολές και άλλες απειλές ασκούν σοβαρή πίεση στα ενδιαιτήματα γλυκού νερού που φιλοξενεί. Τα φυσικά ενδιαιτήματα ανά την Ευρώπη συμπιέζονται από τους αυξανόμενους ανθρωπίνους πληθυσμούς, από την εντατικοποίηση της γεωργίας, από την αστική εξάπλωση και τη ρύπανση. Τα νέα αυτά δεν είναι ευχάριστα ούτε για τα αμφίβια ούτε για τα ερπετά.

Τα αμφίβια και τα ερπετά απειλούνται περισσότερο απ' ό,τι τα θηλαστικά

Η Ευρώπη φιλοξενεί 151 είδη ερπετών και 85 είδη αμφιβίων, πολλά από τα οποία δεν υπάρχουν πουθενά αλλού ανά τον κόσμο. Έξι είδη ερπετών, συμπεριλαμβανομένων των *Gallotia intermedia* και *Podarcis gaffonei*, έχουν θεωρηθεί ως κρισίμως απειλούμενα είδη, δηλαδή αντιμετωπίζουν εξαιρετικά μεγάλο κίνδυνο εξάλειψης από το φυσικό τους περιβάλλον. Ένδεκα ακόμη έχουν χαρακτηριστεί ως απειλούμενα (δηλαδή ως αντιμετωπίζοντα πολύ υψηλό κίνδυνο εξάλειψης στη φύση) και 10 ως ευπαθή (δηλαδή αντιμετωπίζουν υψηλό κίνδυνο εξάλειψης στο φυσικό τους περιβάλλον).

Μεταξύ των αμφιβίων, μια ομάδα που περιλαμβάνει τους βατράχους, τους φρύνους, τις σαλαμάνδρες και τους τρίτωνες, δύο είδη που έχουν χαρακτηριστεί ως κρισίμως απειλούμενα: ο βάτραχος της Καρπάθου (*Pelophylax cerigensis*) και το *Calotriton arnoldi*, ο μόνος ενδημικός τρίτων της Ισπανίας.

Πέντε επιπλέον, συμπεριλαμβανομένου του *Bombina rachyrus*, θεωρούνται ως απειλούμενα, ενώ 11 έχουν χαρακτηριστεί ως ευπαθή.

Τα αμφίβια και τα ερπετά βρίσκονται σε χειρότερη ακόμη θέση απ' ό,τι άλλες ομάδες ειδών: το 15% των θηλαστικών και το 13% των πτηνών απειλούνται. Σίγουρα και άλλες ομάδες απειλούνται, πλην όμως μόνο αυτές οι ομάδες έχουν αξιολογηθεί συνολικά σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του περιφερειακού κόκκινου καταλόγου της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης και των Φυσικών Πόρων (IUCN).

Πλαίσιο

Η βιοποικιλότητα – ο ακρογωνιαίος λίθος της ζωής – φθίνει παγκοσμίως. Η απώλεια ενδιαιτημάτων συνιστά τη μεγαλύτερη απειλή τόσο για τα ερπετά, όσο και για τα αμφίβια στην Ευρώπη. Μεταξύ άλλων απειλών συγκαταλέγονται οι κλιματικές μεταβολές, η ρύπανση και τα χωροκατακτητικά ξένα είδη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναλάβει την υποχρέωση να αναστείλει την απώλεια βιοποικιλότητας το αργότερο μέχρι το 2010, και διαθέτει σχέδιο δράσης για τη βιοποικιλότητα προκειμένου να εκπληρώσει την υποχρέωσή της αυτή. Τον περασμένο μήνα, στο «μήνυμα από την Αθήνα» υπογραμμίστηκε η ανάγκη αναβάθμισης των προσπαθειών αναστολής της απώλειας βιοποικιλότητας, με τη βοήθεια μέτρων όπως είναι η αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού για τη σημασία του ζητήματος, η αύξηση της χρηματοδότησης και η αυστηρότερη ενσωμάτωση των σχετικών με τη βιοποικιλότητα παραμέτρων σε άλλους τομείς πολιτικών.

Οι ευρωπαϊκοί κόκκινοι κατάλογοι, τους οποίους έχει συντάξει η IUCN, συνιστούν ένα πλαίσιο ταξινόμησης των ειδών ανάλογα με την τον βαθμό της απειλής που αντιμετωπίζουν. Τα απειλούμενα είδη είναι αυτά τα οποία έχουν ταξινομηθεί ως κρισίμως απειλούμενα, απειλούμενα ή ευπαθή.

Περισσότερες πληροφορίες

Το μήνυμα από την Αθήνα

Το περιφερειακό γραφείο για την Ευρώπη της IUCN (στα αγγλικά, γαλλικά και ισπανικά)

Η ιστοσελίδα της Επιτροπής για τη φύση και βιοποικιλότητα (στην αγγλική γλώσσα)

Ο ευρωπαϊκός κόκκινος κατάλογος διατίθεται (στην αγγλική γλώσσα) για το κοινό στον δικτυακό τύπο:

<http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>

(Πηγή: <http://ec.europa.eu/ellada>)

22 Μαΐου 2009